

עין משפט נר מצוה

ג:

הר"י עזֵי קון **מיבעי** איה. דדרך נודצי נדצת עולת העוף לומר נלשון קון: **צַפּוּרִי** מצורע קאמז. כלומר להמחייב בקרבן מצורע ולהציא תחתיו כפורים ולהצרכי לוי לנטהרתו ואפילו אין מצורע עובר לפניו דאי אפשר דליכא חד מצורע דטעון כפורים

ולא מזירות וגם לפעורי שייכי ספיר

גבי מצורע: **בגון** שהיה נזיר עובר אִפְּניוֹ. והיה סבור אפילו נזיר טמא לפניו ולהכי פריך ודלמא לפורין קאמזר לפטור מזיר טמא העובר לפניו מקרבנותיו ומשני כגון שזיר טהור עובר לפניו ויודע זה הנודר דטהור הוא וקאמזר הרי עלי כפורים ואכתי קשה נימא לפכורים דקאמזר היינו דאס יעמא זה המזיר העובר לפניו שצינא תחתיו כפורים ואִרְכִּי לדחות ולומר כגון דאמזר נצלו להיות שייך למצות מזירות דשייכא ציה כפורים אס יעמא ולעיל כי פריך ודלמא כפורי מצורע קאמזר לא מצי לשנויי כגון דאמזר נצלו דדיצוריה מישמעמ טפי אכפורי מצורע טפי ממיזיות משום דמזירות טריחא ליה וחמיר עליה לקבל ועוד דלשון כפורים כתובין אכל מצורע כדפרישית ולא אכל מזיר אלא תוריס ואפי' קאמזר נצלו אין נח נחמשתת הלכ להכריע דיצוריה למזירות דאין זה פיו ולצו שזין אכל הכא אע"ג דמזירות חמיר עליה וטריחא קצרה שיקבל עליו מזירות כפורים טמא שדצר זה אינו צעולם עדיין והדצר שקול לכך מהניא נחשצת הלכ לומר דמזירות קביל עליה ותשיב ספיר פיו ולצו שזין קול לעיל כי אמר אהא טפי משמע הלשון אמזירות ולומר כמוהו לאלתר אע"ג דטריחא ליה וחמיר עליה מלומר אהא תחתיו בקרבנותיו לאחר זמן כשיגלים והדצר שקול לכך נחשצת הלכ מכרעת הדיצור למזירות והרי פיו ולצו שזין קשה דהספזר לא הזכיר כאן כלל דקאמזר נצלו לכן נראה למחיק' דאהיה תחתיו אין סברא

לומר דאס יעמא קאמזר שיתחייב בצפורין הואיל והשתא טהור הוא ודצר זה לא צא לעולם כלל וא"כ סברא לומר דמזירות קביל עליה דדצר זה מצורר לפניו ויש צידו לקבל לאלתר אע"ג דחמיר וטריחא ליה ולעיל כי פריך ממצורע תמס נמי הדצר מצורר לפניו דודאי יס מצורע צעולם הנרץ כפרים: **בא"י** בינייהו. כלומר מאי ציינייהו צפי' דמתני' צין לר"ל צין לר' יוחנן אליבא דר"מ וא"ת ולישני דאיכא ציינייהו היכא דאמזר כפורים סתמא קביל עליה^[דר"ל] אליבא דר"מ מהא לחוד לא הוי מזיר אס לא הזכיר גס סמוכין לשיער כדפירש ר"ל במילתיה כפורים סמוכין לשיער קביל עליה ולר' יוחנן דלא הזכיר במילתיה סמוכין לשיער כשיקבל עליו כפורים סתמא צלא סמוכין לשיער זה מזיר טהור וי"ל דלכך הזכיר טפי במילתיה דר' יוחנן ממילתיה דר"ל משום דר' יוחנן פסיקא ליה דאף כשאמזר כפורים הסמוכין לשיער על לא הוי אלא כשמזיר עובר לפניו ולר"ל הוי מזיר כשאמזר כפורים הסמוכין לשיער אפילו אין מזיר עובר לפניו והשתא ניחא דפריך מאי ציינייהו דלכולהו אף צלא הזכיר כפורים סמוכין לשיער אלא כפורים סתמא הוי מזיר כי אמר הרי עלי כפורים ולא אמזר כפורים סמוכין לשיער חיל עליה מזירות משום דמשתמע שדצר שזיכיל לצא לזיד חיוב כפורים דהיינו מזיר כשמזיר עובר לפניו דוקא ומשום הכי לא מהני הרי עלי כפורים דלר"ל אפילו לא נזיר אלא כפורים סתמא מיחייב צמזיר דאיכא למיפדך כל הני פירכי דפריך לעיל לר' יוחנן וע"כ יפדש המשנה כמו ר' יוחנן דגס לא יוכל לפדש המשנה שאמזר צפירוש כפורים סמוכים לשיער עלי דהא מתני' סתמא קאמזר כפורים עלי הילכך ע"כ כרצי יוחנן מפרש וצמזיר עובר לפניי והוא טהור וע"כ פריך מאי ציינייהו צפירוש דמתני' ונראה שנתכוון להצין כמו שפירשתי במחילה: **האומר** ימין הרי זו שבועה. ימין שלא אוכל ככר זה וה"ה שמאל כדלקמן א שפירוש התפילין מדהזכיר ימין מחילה: **בין** ההוציאים ומן הגזים. או לא קרית דמוכח בגמרא: **ובל** דקדוקי נזירות עזֵיו. משום דנזיר שמשון מותר ליעמא למתים קאמזר הכא וכל דקדוקי מזירות עליו:

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

ורצנן כצרי לא מחפים איניש צמזיר דסמך ליה. ולא אמרי' שצדעתו היה לומר גידול שער אי לאו דמפרש צהדיא ואע"ג דנזיר עובר לפניו: ור' יוחנן אומר דר"ע לא מחפים. איניש צמזיר דסמך ליה: אלא היינו טעמא דר"מ דחיישינן. כי אמר הרי עלי ציפורין דללמא קאמזר שצדעתו לקבל עליו מידי

דזימנין דמיימי עליה כפורים דהיינו מזירות דלכי מיטמא מיימי כפרים. צמזיר טמא כתיב וכי ימות מת עליו צפתע פתאום כו' וציוס השמיני יציא שתי תורים והזכיר לה' את ימי נזרו וגו' (במדבר ו:). **מכדי חיישינן קאמזר**. כלומר דלא הוי מזיר אלא משום דאמרי' שמא כפרי מזיר טמא קבל עליו ואי צתר חששא א צולנין ליחוש דילמא כפרי נדצה קיבל עליו ולא ימננה מזירות אלא להפלהא^(ה) ואמאי קאמזר ר"מ דזוי מזיר כלל: א"כ. דזעי למימר דזעי נדצה הוה אמר הרי עלי קון צדקן משמע כפרי נדצה אכל כי אומר הרי עלי כפורים לא משמע כפרי נדצה כלל הלכך מדקאמזר כפורים ליכא לספוקי אלא צנפורי מזיר: ודלמא. מקבל עליו מורת ציפורי מצורע^(ו) לטעול אחיה צדס השחטה ולשלחן ולעשותן כהלכות כפרי מצורע. וכן פירכא דפרכינן השתא קא פריך צין לרצי יוחנן צין לר"ל דמכדי כפרים סתם קאמזר הא איכא למיחש נמי לצפורי מצורע: **ודלמא נזיר טמא**. הוה וקאמזר לאתווי כפורים ולפטורי הוה צמקומו^(ז): **כגון שהיה נזיר טהור עובר לפניו**. דלאו צר אחיו^(ח) הוה והלכך כי אמר כפורין לא אמר אלא אדעתא דליהוי מזיר כמותו: מאי ציינייהו. צין לרצי יוחנן צין לר"ל לא מיתירא^(ט) שמעתתא אלא כגון שזיר טהור עובר לפניו משום דאית ליה למיפדך צה כל הני פירוכין דזותרירא^(י) כגון דנזיר טהור עובר לפניו עסקינן מה לי אי משום כפרין סמוכין לשיער אי משום כפרי מזיר טמא אי משום הכי אי משום הכי הוה ליה מוסי:

איכא ציינייהו כגון דאמזר כפרין סמוכין לשיער. ר' יוחנן סבר אע"ג דאמזר הכי לא מוכחא מילתא דלקבולי עליה מזירות הוה דקאמזר אלא לקבל עליו כפרין סתם צלא מזירות אי לאו דנזיר עובר לפניו: לניש לקיש. כיון דאמזר צהדיא כפורין סמוכין לשיער מוכחא מילתא דמשום מזירות קאמזר ואף על גב דאין מזיר עובר לפניו דמיתפסים איניש בשיער דסמךין ליה וכמאן דאמזר הרי עלי לגדל שיער דמי: **האומר** ימין. שלא אוכל ככר זה הרי זו שבועה: **מאי טעמא לאו משום דכניס ויירס ימין ושמאלו אל השמים וישבע בתי העולם**. דקא דמתפסי ימינו לוישבע דסמךין ליה: (ט) הולא. ימין שאוכל ככר זה כאומר שבועה שאוכל ככר זה דמי שנאמר נשבע ה' ציימיו ו ציימיו אמר ונחשב כשבועה: **שנאמר וצורוע עווז**. מדכתבי ימינו וכתיב וצורוע עווז אלמא דזורעו היינו שמאלו והכי נמי אמרי' כפרק קמא דמסכת ברכות (דף ו.) מנין שהקב"ה מניח תפילין דכתיב וצורוע עווז ואין עווז אלא תפילין כו' ותפילין צשמאל קיימי: **בתנאי** **אמר** **הריני נזיר מן החרצנים**. או שאמר הריני מזיר מן האגין כו' הרי הוא כמי שאמר הריני נזיר סתם שמקבל עליו כל דקדוקי מזירות: **גמ'** **אפילו לא נזיר אלא מאחד מהן**. או מן חרצן או מן זה הרי זה מזיר וכל דקדוקי מזירות עליו: **מכל אשר יעשה**. ו משמע שרץך שיהא נזר מכל אשר יעשה שאינו מזיר אלא א"כ נזר מכולם: **אמר קרא מיין ושכר יויר**. דמשמע דאפילו ו דלא נזר אלא מיין לחודיה הוי מזיר מכולם: **לאסור** **יין מלוא כיון הרשום מאי היא קדושא ואבדלתא**. עומי חיל עליה איסור מזירות: והרי

היה שאלא הזכיר כפורים סתמא הוי מזיר כי מזיר עובר לפניו ואי אין מזיר עובר בצפורים סתמא לחוד לא היה נזיר לכולהו והשתא נמי ניחא דלר"ל בצפורים סתמא לא מיחייב משום דסמוכין לשיער בקרא דא"כ ליחייב נמי כי אמר נשרין וטופרין דסמיכי טפי לשיער בקרא מצפורים. כך שיטת הר"ף נ"ע: הגה"ה **היבא** **דאמזר צפורים סמוכים לשיער קביא עזֵיה**. ר"ל שקיבל עליו דצר הסמוך לכפורים דהיינו גידול שיער^(א) אכל כי אמר הרי עלי כפורים ולא אמזר כפורים סמוכין לשיער חיל עליה מזירות משום דמשתמע שדצר שזיכיל לצא לזיד חיוב כפורים דהיינו מזיר כשמזיר עובר לפניו דוקא ומשום הכי לא מהני הרי עלי כפורים דלר"ל אפילו לא נזיר אלא כפורים סתמא מיחייב צמזיר דאיכא למיפדך כל הני פירכי דפריך לעיל לר' יוחנן וע"כ יפדש המשנה כמו ר' יוחנן דגס לא יוכל לפדש המשנה שאמזר צפירוש כפורים סמוכים לשיער עלי דהא מתני' סתמא קאמזר כפורים עלי הילכך ע"כ כרצי יוחנן מפרש וצמזיר עובר לפניי והוא טהור וע"כ פריך מאי ציינייהו צפירוש דמתני' ונראה שנתכוון להצין כמו שפירשתי במחילה: **האומר** ימין הרי זו שבועה. ימין שלא אוכל ככר זה וה"ה שמאל כדלקמן א שפירוש התפילין מדהזכיר ימין מחילה: **בין** ההוציאים ומן הגזים. או לא קרית דמוכח בגמרא: **ובל** דקדוקי נזירות עזֵיו. משום דנזיר שמשון מותר ליעמא למתים קאמזר הכא וכל דקדוקי מזירות עליו:

כאילו אמר הריני נזיר בסתם: אמר קרא מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד וג וכיון דכתיב מכל אשר יעשה מגפן היין לפה לי חו למכתב מחורצנים ועד וג לומר שאם בא לפירש צריך לפרש מכל וכיון דקפיד קרא אחרצנים וגו ה"ה נמי אתגלתא וטומאה: ורבנן אמר קרא מיין ושכר יויר. וכיון דכתיב מכל אשר יעשה מגפן היין מיין ושכר למא לי לומר לך דאפי' נזר מיין לחודיה הוי נזיר דיין ושכר חו הוא:

מסורת הש"ס

^[א] (מס' מדרס פ"א,)
^[ב] לקמן יא: יל. (מדרס ד.)
^[ג] א) ונקמן יא: (מדרס ד.)
^[ד] ו) לקמן א. מד.
^[ה] (נקמן לד.)
^[ו] ו) ניקרא יד,)
^[ז] צ"ל טהור,

תורה אור השלם

1. ואשמע את הקאיש לבוש הברים אשר מופעל למימי יואר וְהָרָם יִמְנוּ וּשְׂמָאלוּ אֶל הַשָּׁמַיִם וְיִשְׁבַּע בְּחַי הָעוֹלָם כִּי לְמוֹעֵד מוֹצְיָדִים וְחַצֵּי וּבְכָלוֹת נֶפֶץ יִי עִם קוֹשׁ בְּלִקְוֶה כָּל אֶחָד: דניאל יב ו
2. נִשְׁבַּע יְיָ בִּימֵינוּ וּבְדוֹרֵעַ עָזוּ אִם אֲתָן אֶת דִּגְגָךְ עַד מֵאֵכָל לְאִיבֶיךָ וְאִם יִשְׁתַּח וְכִי נִבְרַךְ תִּירֹדְשֶׁךָ אֲשֶׁר יִגְעַת יִשְׁעִיהוּ סֶבַח ה'
3. בל ימֵי נזר מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים יאכל:
במדבר ו ג

4. מִיֵּין וְשֹׁכֵר יוֹזֵר חֲמֵץ יֵין וְחֲמֵץ שֹׁכֵר לֹא יִשְׁתַּח וְכָל מִשְׁרַת עֲבָדִים לֹא יִשְׁתַּח וְעֲבָדִים לְחֵידִם וּבְיָשִׁים לֹא יִאֲכַל:
במדבר ו ג

נוסחת הרב"ן

א) אלת: צ) מיזות (דקן משמע כי נדצה כלל) לתא ככיי: ג) כפין הוה: ד) וכיון דצמזיר טהור ומיזות ומלמא כגון לתא ככיי: ה) מנין לומר ימין: ו) צימט וגו' צימטו: ז) מיזות (משמע כי אשר יעשה) לתא ככיי: ח) לא: ט) כלומר קס"ד דהאי דאמר לאחר יין מזה דאקדושא ואבדלתא קאמזר וזכי חיל כי ומיזת מין לתא ככיי:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ודלמא מזיר וכו' צמקומו הס"ד ואח"כ מ"ה כגון שהיה מזיר טהור עובר לפניו דלאו צר אחיו צפורים הוה כ"ל והד"א:
ב) ד"ה מאי טעמא וכו' דמנין דהי הס"ד ואח"כ מ"ה לאומר ימין שאוכל:

גליון הש"ם

גמ' לאסור יין מצוה בין הרשות. ע"י שבועות דף סה ע"ה תוד"ה חומר:

הגהות מהר"ב ורשבורג

א) תוס' ד"ה האומר ימין וכו' וה"ה שמאל כדלקמן עכ"ל. נ"ב כאן הס"ד ואח"כ מהר"י וצורוע הייט שמאל דעווז פ"י התפילין אי נמי מדאזכיר ימין מתלה עכ"ל וה"ל אורח משוור:

הגהות התוספות

1. צ"ל הצריכות.
2. מיזת טפי נמחק.
3. צ"ל טהור.
4. צ"ל ומיזת שהוא נמחק.
5. מיזות אהא כמותו.
6. מיזות דאחיה תחתיו נמחקות.
7. דאין סברא כי.
8. מיזות קביל עליה נמחקות.
9. מיזות קביל עליה נמחקות, וצ"ל על.
8. ע"י הגהות הכ"י על דיצור זה.

פ' הרא"ש (המשך)

לחזירי צריך שיזכיר כולם. ומיהו מודה ר"ש בהריני מסלסל ומכלכל דהתם אל המזיר כלום אע"ג דלשון גדל שער חו הוי כאילו אמר הריני כאחיו שרגיל לגדל שער והוי

היינו שמאל ואמר נמי פ"ק דברכות מנין שהקב"ה מניח תפילין דכתיב ובורוע עווז ואין עוז אלא תפילין דכתיב ה' עוז לעמו יתן וגו' ותפילין דשמאל הוו: הריני נזיר מן החרצנים ומן הגזים ומן התגלחת ומן הטומאה ה"ו נזיר. פ"י אם הזיר באי מכל אלו ה"ו נזיר וכל דקדוקי נזיר עליו כאילו אמר הריני נזיר בסתם. ומשום דבעי למתני בחר הכי נזירי עולם נזירי שמשון אין כל עולה נזיר עליהם נתח הכא כל דקדוקי נזירות עליו: אינו חייב עד שזייר מכולן. פ"י עד שיאמר הרי' נזיר בסתם ואם בא

מז א ב מיי פ"ב מהל' שבועות הלכה ו סמג לאון רמא תוש"ע יו"ד סימן רל טק"ח:

מז ג מיי פ"א מהל' מזרות הלכה ט:

יז ד מיי פ"ו מהל' מזרות הלכה יא סמג לאון רי:

מוסף רש"י

אינו חייב עד שידור מכולם. צנת אמת כגון דלמזר הריני מזיר סתם (דקמן א:).

פ' הרא"ש

מכדי חיישי' קאמזר ודלמא נדבה קבל עליו שנדר להביא ב' תורים נדבה. ב) לכאורה משמע צפורי ולא נזיר וק' כיון דחיישי' קאמזר ליחיובי נמי בנזירי מיהו איכא למימר כיון דהדבר שקול לא מחייב בנזיר דספק נזיר להלך. ומיהו קשה דמשמע דלא קשה ליה אלא משום דחיישינן קאמזר אבל אי היה ודאי ניתח ליה ואמאי אדרבה כ"ש קדשה טפי ואמאי הוי ודאי דלמא נדבה קאמ' הלכך נראה לפרש דלמא צפורי נדבה קאמזר ריביא מספק או וזה כיון דחיישי' קאמזר אבל אי הוה אמר ודאי לא הוה קשיא ליה שיביא שניהם וי"ל דעל כרחי' חיישי' דקאמזר לאו משום ס' דאי אפשר לעשותו נזיר מ"ל להלכת קרבנותיו לעזרה ב) ומצ"י כיצא בזה חיישי' להקל דחבשי' ליה כוראי אבל לא לעינן נזירות דספק נזירות להלך: אי"כ הוי עלי קן מבעי ליה. שכן דרך הנדרים לומר בנדרים הלך אחר לשון בני אדם: ודלמא צפורי מצורע קבל עליו לפטור מצורע שחייב להביא לטהרתו. לפי קאמ' להתחייב ודלפרש דוקא צפורי מצורע. וק"ל אמאי שביק נזיר דקיימי' בזה ונקט צ"מ ליפרך דלמא לפטור לזיר טמא מצפורי קאמזר. ולהך פירוש דלתחייב זה בזה קאמזר איכא למימר דלא ניתח ליה למימר להתחייב שתיס מחרות נזיר חדא לחיותו נזיר דאמרי' צפורי נזיר טמא קבל עליו ועוד לפטור נזיר מקרבנותיו הלכך ניתח ליה למספר מצפורי מצורע. ולפי איכא למימר דניתח ליה טפי למימר מצפורי מצורע:

שמביא ב' כפורים מנזיר שמביא תורים ובני נוח: ות' לישנא א) ל' ה' בלבד. וי"ל דלא מהני כיון דצפורים משמע הכי וזכי ולא מוכח טפי לנזיר: כגון שהיה נזיר טהור עובר לפניו. ואיהו לא מחייב להביא צפורים הלכך צ"כ דלמא ה"ק הרי עלי כפורים לא מצפורים אם יטמא. וי"ל דככי האי גונא מהני אם אמר בלבד היה כך משום דיש לנו לפרש דבריו בענין זה שחייב עצמו ודאי מהשתא. ולא משמע עליו דבר שאם יארע במקרה שיחייבי הלכך לא מפשרי דבריו אלא לחיותו נזיר או לפטור מי שנחתייב כבר קרבנו. דר"ל אפי' דאין נזיר עובר לפניו. וכיון דלחידיה אהני טעמא דסמוכים (הוא [אף] דלא פ"י בהדיא לחיותו נזיר אם נפטר לא עלי דבר שאם לא בעי נצ"ל. אבל לר"י סמוכים לא מהני מידי הלכך בעי לעולם נזיר עובר לפניו: האומר ימין היא שבועה. אם אמר ימין שלא אוכל דבר או ואכלו לוקח. לאו משום דכתיב וירס ימינו וישבע. ומנין לשמאל שיהא שבועה דכתיב ובורוע עווז. ומדרכיב בימינו מכלל דבורוע עווז

^[א] אולי צ"ל לכאורה משמע דמקשה דילמא כפורים קיבל עליו ולא מזיר. ב) אולי צ"ל אלא הוה ודאי מזיר ומתקין וכו' דחשבי' ליה כדוואי ומקשה דילמא כפורים נדצה וכו' אכל לענין מזירות. ג) אולי צ"ל לפני דקא מר נצלו.